

Uppsala universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Annika Vänje
08-563 08587
annika.vanje@hsv.se
BESLUT

2010-03-02
Reg.nr 641-4282-09

Beslut om rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen

Högskoleverket beslutar att ge Uppsala universitet rätt att utfärda
specialistsjuksköterskeexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Uppsala universitet har den 11 november 2009 ansökt till Högskoleverket om rätt
att utfärda specialistsjuksköterskeexamen. För granskning av ansökan har
Högskoleverket utsett följande sakkunniga: professor Ingegerd Fagerberg
(ordförande) Ersta Sköndal Högskola, professor Ingegerd Bergbom Göteborgs
universitet och professor Kenneth Asplund Mittuniversitetet. Underlag för
bedömningen har varit skriftlig ansökan med bilagor, komplettering av materialet
samt platsbesök vid lärosätet den 14 januari 2010.

De sakkunnigas yttrande bifogas.

Enligt § 13 i högskolelagen får tillstånd om examina lämnas bara om det i ett
rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examina får utfärdas (SFS
2009:764). Arbetsmarknadsverkets yrkeskompass (www.amv.se, 2009) beskriver
läget på arbetsmarknaden för specialistsjuksköterskor år 2009 som god.
Operationssjuksköterska lyfts av Arbetsmarknadsverket fram som ett bristyrke med
goda framtidsutsikter. SCB:s arbetskraftsbarometer (www.scb.se, 2009) visar att
tillgången på nyutbildad personal inom vårdområdet är god och balanserad men
att det råder en viss brist på erfaren vårdpersonal.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och
högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har
utarbetat. De sakkunniga bedömer att Uppsala universitet har förutsättningar att ge
ett specialistsjuksköterskeprogram som svarar mot de allmänna målen för
grundläggande högskoleutbildning samt de kursfordringar och mål som anges i
högskoleförordningen för denna examen. Yttrandet bifogas. Högskoleverket
instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Uppsala universitet rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Annika Vänje i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, kommunikationsstrategen Åsa Klevard och avdelningschefen Maria Sundkvist.

Anders Flodström

Annika Vänje

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

Till Högskoleverket
Universitetskansler Anders Flodström

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Annika Vänje
08-563 085 87
annika.vanje@hsv.se

2010-02-23
Reg.nr 641-4282-09

Missiv

Uppdraget

Uppsala universitet ansökte den 11 november 2009 om rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen.

Bedömargruppen

Högskoleverket har utsett professor Ingegerd Fagerberg (ordförande) Ersta Sköndal Högskola, professor Ingegerd Bergbom Göteborgs universitet och professor Kenneth Asplund Mittuniversitetet till sakkunniga i Högskoleverkets prövning av ansökan från Uppsala universitet.

Arbetet

Bedömargruppen har tagit del av ansökan från Uppsala universitet. Ansökan består av ett dokument med bland annat en beskrivning av arbetet med att reformera specialistsjuksköterskeprogrammet vid Uppsala universitet, redovisning av åtgärder som vidtagits för att tillmötesgå tidigare kritik från Högskoleverket samt en beskrivning av det nya specialistsjuksköterskeprogrammet utifrån HSV:s aspekter och kriterier. Till detta bifogas bilagor innehållande bland annat utbildningsplan, kursplaner, lärare som planeras undervisa i programmet, en förteckning över professorer, kliniska lektorer och doktorander i vårdvetenskap/omvårdnad, pedagogiskt program, kvalitetsarbete inom vetenskapsområdet medicin och farmaci samt avtal om verksamhetsförlagd utbildning.

Vid ett platsbesök den 14 januari 2010 samtalade de sakkunniga med rektor, vice rektor och prodekanus, programkommitténs ordförande och vice ordförande, ansvarig för huvudområdet, programsamordnare, berörda lärare, studenter från närliggande program samt företrädare för huvudman (verksamhetsansvariga inom landsting och kommun).

Högskolelag och högskoleförordning

Villkoren för att utfärda examina föreskrivs i högskolelagen (SFS 1992:1434) samt högskoleförordningen (SFS 1993:100).

De allmänna målen för avancerad utbildning beskrivs i 1 kapitlet högskolelagen. Där anges bland annat följande. Utbildningen ska vila på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper. Utbildningen på avancerad nivå ska innebära en fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmåga i förhållande till utbildning på grundnivå och ska utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,

- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer och

- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete. Det ska i verksamheten finnas ett nära samarbete mellan forskning och utbildning.

Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen. Studenterna ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen och ges möjlighet att ta en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

I högskolornas verksamhet ska dessutom jämställdhet alltid iaktas och främjas.

Specialistsjuksköterskeexamen

Specialistsjuksköterskeexamen uppnås efter det att studenten fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng på avancerad nivå (75 hp för distriktssköterskeexamen). Studenten ska även ha fullgjort en verksamhetsförlagd del av utbildningen av en omfattning som är anpassad efter respektive inriktning. Krav på legitimation som sjuksköterska tillkommer.

I högskoleförordningens bilaga över examensordning anges mål för specialistsjuksköterskeexamen. Målen är indelade i rubrikerna kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. För specialistsjuksköterskeexamen ska studenten ha fullgjort ett självständigt arbete. Därutöver gäller de mål som varje enskild högskola bestämmer inom ramen för examensordningen.

Socialstyrelsen utfärdar, utifrån ansökan, behörighet som specialistsjuksköterska efter avlagd specialistsjuksköterskeexamen.

Prövningen

Denna prövning har, förutom vad som föreskrivs i lag och förordning, utgått från de kvalitetsaspekter som ingår i Högskoleverkets kvalitetssäkringssystem för

perioden 2007 – 2012. Vid examensrättsprövningar är aspekterna utbildningens förutsättning, utbildningens utformning samt utbildningens resultat. Kriterier är

- lärarkompetens,
- utbildningsmiljö,
- infrastruktur,
- styrdokument,
- undervisning, kurslitteratur och examination,
- säkring av examensmålen samt
- säkring av utbildningens kvalitet.

En utförligare presentation av kriterierna finns i Högskoleverkets rapport 2007:59 R (www.hsv.se).

Rekommendation

Bedömargruppen anser att Uppsala universitet idag har förutsättningar för att bedriva ett specialistsjuksköterskeprogram av hög kvalitet.

För bedömargruppen,

Professor Ingegerd Fagerberg
Bedömargruppens ordförande

Prövning av rätt för Uppsala universitet
att utfärda specialistsjuksköterskeexamen

Reg.nr 641-4282-09

Innehållsförteckning

Uppsala universitet.....	3
Utbildningen	3
Organisation	3
Programmets utformning.....	4
Lärarkompetens	5
Utbildningsmiljön	6
Infrastruktur	7
Styrdokument	8
Utbildningens resultat.....	9
Kvalitetsarbete.....	9
Bedömning	10
Utbildningens förutsättningar	10
Utbildningens utformning	11
Utbildningens resultat.....	11
Slutsats och rekommendation	12

Uppsala universitet

Uppsala universitet som är Nordens äldsta universitet grundades 1477. Vid Uppsala universitet läser cirka 40 000 studenter på något av de 50 utbildningsprogrammen, 45 utbildningarna på avancerad nivå eller de 2 000 fristående kurserna. Närmare 4 000 studenter examineras varje år och cirka hälften av dessa tar ut en yrkesexamen.

Vid lärosätet finns forskning och utbildning inom tre vetenskapsområden, humaniora och samhällsvetenskap, teknik och naturvetenskap samt medicin och farmaci. Vetenskapsområdena är i sin tur indelade i nio fakulteter, en av dessa är medicin.

Det är områdesnämnd för medicin och farmaci, tillika fakultetsnämnd, som har det övergripande ansvaret för utbildningen inom området. En av lärosätets mest populära utbildningar är läkarprogrammet. Andra yrkesexamina inom det medicinska och farmaceutiska fältet som idag finns vid lärosätet är bland annat apotekareprogrammet, barnmorskeprogrammet, biomedicinsk analytikerprogrammet, sjuksköterskeprogrammet, sjukgymnastprogrammet och röntgensjuksköterskeprogrammet. Vid lärosätet ges även masterprogram i folkhälsa, infektionsbiologi och läkemedel.

Inom vetenskapsområdet finns en grundutbildningskommitté som ansvarar för de idag totalt 15 utbildningsprogram som finns vid fakulteten.

Utbildningen

Uppsala universitet ansöker om rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen för sju olika inriktningar. Lärosätet planerar att starta utbildningen hösten 2010. Universitetet hade examensrätt för denna utbildning fram till och med december 2008 då den på grund av kvalitetsbrister blev återkallad av Högskoleverket.

Organisation

Institutionen folkhälso- och vårdvetenskap ansvarar för huvudområdet vårdvetenskap med inriktning omvårdnad. Vid institutionen bedrivs forskning inom allmänmedicin och klinisk epidemiologi, bioetik, funktionshinder och rehabilitering, geriatrik, hälso- och sjukvårdsforskning, klinisk nutrition och metabolism, socialmedicin och vårdvetenskap. Cirka 150 lärare och ett 80-tal doktorander är verksamma vid institutionen. Två centrumbildningar är knutna till institutionen, centrum för forsknings- och bioetik samt centrum för forskning om funktionshinder.

Ansvar för specialistsjuksköterskeutbildningen är uppdelat utifrån de olika specialiteterna och de institutioner de hör till. Dessa är förutom institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap institutionen för kvinnor och barns hälsa, institutionen för kirurgiska vetenskaper, institutionen för onkologi, radiologi och klinisk immunologi samt institutionen för neurovetenskap. De specialiteter lärosätet planerar för är:

- anestesi
- intensivvård
- ambulanssjukvård
- onkologisk vård
- hälso- och sjukvård för barn och ungdom
- psykiatrisk vård samt
- distriktssköterska.

Programkommittén för sjuksköterskeprogrammen har det övergripande ansvaret för utformning och innehåll av specialistsjuksköterskeprogrammet. Denna kommitté arbetar fram utbildningsplan, vilken fastställs av grundutbildningskommittén, fastställer kursplaner, utser examinatoreer samt föreslår fördelningen av utbildningsuppdraget. Programkommittén har också ansvar för det kontinuerliga kvalitetsarbetet. Ledamöterna utgörs av lärare, representanter från landstinget samt företrädare för studenterna. Den professur i vårdvetenskap som är förenad med sjuksköterskeexamen samt programsamordnaren är adjungerade till kommittén.

Programmets utformning

Antagningskraven till specialistsjuksköterskeprogrammet är av Socialstyrelsen utfärdad legitimation som sjuksköterska, kandidatexamen i huvudområdet samt 12 månaders yrkesverksamhet som sjuksköterska. Studenterna rekryteras främst från det egna länet och närliggande län förutom inriktningen onkologisk vård som har en nationell rekryteringsbas.

Den utbildningsplan som Uppsala universitet presenterar i sin ansökan är fastställd av grundutbildningskommittén vid medicinska fakulteten den 16 september 2009 och ska gälla från och med höstterminen 2010.

Specialistsjuksköterskeexamen omfattar 60 högskolepoäng på avancerad nivå, förutom för inriktningen distriktssköterska som omfattar 75 högskolepoäng på avancerad nivå. Detta motsvarar ett års studier på heltid eller drygt ett års studier på deltid. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) ska vara av sådan omfattning som motsvarar behovet i respektive inriktning. I utbildningsplanen anges att den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ska omfatta minst 22,5 hp för inriktningarna anestesivård, intensivvård, ambulanssjukvård, minst 27 hp för inriktningarna hälso- och sjukvård för barn och ungdomar samt distriktssköterska och minst 15 hp för psykiatrisk vård. För inriktningen onkologisk omvårdnad anges inte antal hp i VFU.

Inom ramen för utbildningen ska studenten även genomföra ett självständigt arbete. I högskoleförordningens (SFS 1993:100) bilaga 2 anges de nationella målen för denna examen och dess inriktningar.

Utbildningens teoretiska delar och verksamhetsförlagda inslag samplaneras utifrån specialistsjuksköterskans profession. Under den verksamhetsförlagda utbildningen integreras teoretiska kunskaper med kliniskt arbete och färdighetsträning. Den pedagogiska grundsynen är studentcentrerad vilket ska innebära att den enskilda studenten tar ett aktivt ansvar för studierna. Det pedagogiska arbetet utgår ifrån den medicinska fakultetens idéprogram samt Uppsala universitets pedagogiska program (bilaga 22 i ansökan).

Samtliga inriktningar har ett gemensamt innehåll om 7,5 hp i omvårdnad med inriktning mot vårdvetenskap. Därutöver avslutas utbildningen med en för alla inriktningar gemensam kurs i självständigt arbete om 15 hp eller 7,5 hp. Utbildningens gemensamma innehåll består av teorier och modeller inom omvårdnad, etik, ledarskap, kommunikation, vetenskaplig metodik och vårdpedagogik.

Lärarkompetens

Vid den medicinska fakulteten finns en professur i vårdvetenskap med professionsbakgrunden sjuksköterska samt tre professurer i vårdvetenskap med annan yrkesbakgrund än sjuksköterska. Därutöver finns tio docenter som har professionen sjuksköterska. Det finns även ett flertal doktorander som har yrkesexamen sjuksköterska.

Utgångspunkten för den nya utbildningen vid Uppsala universitet är att varje inriktning ska ha minst en disputerad sjuksköterska som är lektor med klinisk tjänstgöring och som har en för inriktningen relevant specialistsjuksköterskeexamen. Dessa är alltid examinatorer samt ansvariga för att målen i utbildningsplanen blir uppfyllda. De kliniska lektoraten i vårdvetenskap består av undervisning, forskning och tjänstgöring inom landstinget eller kommunen med en fördelning om en tredjedel vardera.

Ett flertal sjuksköterskor som är disputerade, forskare eller doktorander samt övriga professorer, lektorer och forskare inom vårdvetenskap ska undervisa i programmet. Av institutionernas lärare som kommer att undervisa i huvudområdet är fördelningen av lektorer följande i de olika inriktningarna:

- anestesi, fyra kliniska lektorer med specialistkompetenser (två i intensivvård och en i operation) samt en lektor som är sjuksköterska
- intensivvård, fyra kliniska lektorer med specialistkompetenser (två i intensivvård) samt en lektor som är sjuksköterska
- ambulanssjukvård, fyra kliniska lektorer med specialistkompetenser (två i intensivvård)

– onkologisk vård, två kliniska lektorer med specialistkompetenser (en i onkologisk vård) samt en klinisk lektor som är sjuksköterska

- hälso- och sjukvård för barn och ungdom, två kliniska lektorer och en lektor med specialistkompetens (två i barnsjukvård och en barnmorska)
- psykiatrisk vård, en klinisk lektor med specialistkompetens i psykiatri
- distriktssköterska, tre kliniska lektorer med specialistkompetenser samt tre lektorer där två har specialistkompetenser (ingen distriktssköterska). Två kliniska adjunkter är distriktssköterskor. Planerad tid för undervisning/handledning är beräknad till drygt sex heltidsekvivalenter disputerade lärare med specialistkompetens.

För att stärka huvudområdet vårdvetenskap med inriktning omvårdnad har ett lektorskollegium inrättats. Kollegiet består av ett trettiotal personer och leds av professorn i vårdvetenskap. Syftet är att leda utvecklingen av huvudområdet samt att säkerställa progressionen från grundnivå till avancerad nivå. En av ledamöterna är även ledamot av områdesnämnden för farmaci och medicin.

Flera av de forskare, lektorer och professorer som ingår i lektorskollegiet ansvarar för och deltar i undervisningen på forskarnivå i vårdvetenskap. Utbildningen på forskarnivå har ett tvärprofessionellt upplägg och är öppen för professioner med medellånga vårdutbildningar samt för andra yrkesgrupper som bedriver forskning inom vårdvetenskapens område. En strategisk fråga för forskarnivån har varit att öka andelen disputerade med medellång vårdutbildning.

För lärarna i sjuksköterskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammet samt för representanter från verksamheten finns ett så kallat Forum. Forum ska utgöra en plattform för möten mellan lärarna i de båda programmen. Teman vid Forums möten är progression och innehåll i utbildningarna samt examinationsformer.

Utbildningsmiljön

Dimensioneringen av utbildningen är vid full utbyggnad av programmet beräknad till 140 studieplatser. Detta baseras på ett årligt intag av 20 nybörjare till respektive inriktning.

En av utgångspunkterna för specialistsjuksköterskeexamen vid Uppsala universitet är att den ska ha en tydlig forskningsanknytning grundad i aktuell forskning och klinisk erfarenhet. Detta ska säkerställas genom att lärarna bedriver egen forskning och/eller är kliniskt verksamma.

En annan utgångspunkt i programmets struktur är att de olika inriktningarna har sin förankring i de institutioner där den för det aktuella området bästa vetenskapliga och kliniska kompetensen finns. Detta för att utbildningen ska ges i en miljö där specialiserad sjukvård och god forskning samverkar. För att koordinera programmet och dess olika inriktningar har en programsamordnare tillsatts.

Programsamordnarens roll är att skapa förutsättningar för progression från grundnivå till avancerad nivå samt ansvara för ett gemensamt innehåll i programmets olika inriktningar. Programsamordnaren ska dessutom över tid utvärdera och utveckla programmets innehåll.

De institutioner som ansvarar för de olika inriktningarna har även ansvar för andra medicin- och vårdutbildningar vilket kan ge förutsättningar för interprofessionellt lärande.

För att utveckla huvudområdet vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad genomförs regelbundna institutions- och fakultetsövergripande seminarier som är öppna för såväl lärare som studenter.

För studenterna vid Uppsala universitet finns en väl utvecklad kårverksamhet, Uppsala studentkår, som främst bevakar utbildningsfrågor och studiesociala frågor. Universitetet tillhandahåller en studentportal där studenterna får tillgång till programsidor, studieresultat, egen filarea och webbkonto, kårinformation med mera.

Kvaliteten i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ska styras av dokumentet "Kvalitetskriterier för den verksamhetsförlagda utbildningen" (bilaga 13 i ansökan). Detta dokument bifogas ett avtal mellan Uppsala universitet, landstinget i Uppsala län och Uppsala kommun gällande organisation och ansvar för den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Landstinget har målsättningen att samtliga huvudhandledare år 2012 ska ha magisterexamen i relevant område, utbildning i handledningsmetodik samt avsatt tid för arbete i VFU.

Det internationella samarbetet inom huvudområdet sker främst i form av samverkan med lärare och studenter från universitetet i Bournemouth, Storbritannien.

Ett samarbete med Uppsala universitets Centrum för genusvetenskap har initierats för att fördjupa kunskapen om kön och jämställdhet i vården. Idag finns ett samarbete med Nationellt Centrum för Kvinnofrid vid Uppsala universitet inom sjuksköterskeprogrammet. Detta samarbete planeras till att även omfatta specialistsjuksköterskeprogrammet.

Infrastruktur

Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap är förlagd till Biomedicinskt centrum. Inom Biomedicinskt centrum's lokaler kommer från och med våren 2010 flera vård- och medicinutbildningar vara belägna. Detta ger förutsättningar för samverkan mellan studenter och lärare över yrkesgränserna samt samutnyttjande av lokaler. Flera av de institutioner som ansvarar för specialistsjuksköterskeprogrammets inriktningar är belägna vid Akademiska sjukhuset, syftet är att få en god kontakt med den kliniska verksamheten.

Vid Akademiska sjukhuset finns ett kliniskt träningscentrum (KTC) vilket finansieras av programkommittén och landstinget i Uppsala län. Vid

detta KTC bedrivs klinisk färdighetsträning och vissa kliniska examinationsmoment. Datorstyrda patientsimulatorer ger möjlighet till att bygga upp simulerade vårdscenarier kring akuta medicinska tillstånd. Inom ramen för verksamheten vid KTC finns även möjlighet till interprofessionellt samarbete. Inom ramen för KTC:s verksamhet finns bland annat två sjuksköterskor, två undersköterskor och två läkare anställda om 50 procent vardera. Studenterna har möjlighet till egeninitierad klinisk färdighetsträning på kvällstid med stöd av amanuenser.

Vid Enköpings lasarett har en klinisk utbildningsavdelning (KUA) skapats. Avdelningen är utvecklad i samarbete mellan Uppsala universitet och Örebro universitet. Denna KUA är idag till för studenter från läkar-, sjuksköterske-, sjukgymnast- och arbetsterapeutprogrammet. Framöver kan den även vara tillgänglig för studenter på specialistsjuksköterskeprogrammet. Studenterna arbetar här i vårdlag som tar ansvar för olika moment i utbildningen. Den pedagogiska grundsynen medför att utbildningsavdelningen framförallt används för studenter i senare delen av utbildningen.

Det finns två bibliotek som har litteratur inom medicin- och vårdområdet. Det ena finns i Biomedicinskt centrum's lokaler och det andra vid Akademiska sjukhuset. Lokalerna kan utnyttjas för studier även på kvällstid. Samtliga studenter vid Uppsala universitet har tillgång till elektroniska tidskrifter, Libris och ett antal databaser. I anslutning till Medicinska biblioteket vid Akademiska sjukhuset finns lärum, datasal och grupprum för studenterna.

Under de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen har studenterna tillgång till grupprum vid sjukhuset.

Styrdokument

Det finns en för utbildningen framtagna utbildningsplan som fastställdes av grundutbildningskommittén den 16 september 2009 (bilaga 19 i ansökan). Kursplanerna är inrättade av programkommittén för sjuksköterskeprogrammen och är giltiga från och med 1 januari 2010 (bilagorna 20 – 21 i ansökan). Lärosätet planerar för sju olika inriktningar inom specialistsjuksköterskeprogrammet (se ovan).

I utbildningsplanen presenteras en beskrivning av huvudområdet vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad. De självständiga arbetena kan omfatta 7,5 hp alternativt 15 hp för magisterexamen. Respektive inriktning består av fyra till åtta kurser inklusive det självständiga arbetet.

Kursplanerna innehåller information om betygsskala, utbildningsnivå, behörighet, syfte/mål, innehåll, undervisning, examination och övriga föreskrifter. Den senare innehåller information om omtentamen.

Utbildningens resultat

Examination av examensmålen sker kontinuerligt genom skriftliga tentamina, enskilda studieuppgifter, redovisningar i seminarieform, bedömning under VFU och det självständiga arbetet. Betygskriterierna är godkänd eller underkänd.

Det självständiga arbete som omfattar 15 hp ska grunda sig i empiriska omvårdnadsrelevanta studier inom respektive inriktning. Examinatorer är lektorer som också är sjuksköterskor med specialistkompetens och handledare är lektorer i vårdvetenskap. Det finns möjlighet att genomföra det självständiga arbetet inom ramen för pågående forskningsprojekt i vårdvetenskap.

Det självständiga arbete som omfattar 7,5 hp grundar sig i huvudsak på litteraturstudier i omvårdnad och för respektive inriktning relevant litteratur.

Redovisning av de självständiga arbetena sker vid ett möte i den verksamhet där studien är intressant eller som en PowerPoint presentation vid det avslutande seminariet.

Kvalitetsarbete

Ansvarig för det kontinuerliga kvalitetsarbetet och utvecklingsarbetet inom programmet är programkommittén (bilaga 3 i ansökan).

Kvalitetsarbetet de senaste åren har i stort utgått från den utvärdering av vård- och medicinutbildningar som Högskoleverket redovisade 2007 (2007:23R, del 1 och 2). Programkommittén avsätter årligen medel för kvalitetsutveckling. Ett syfte är att stödja lärarnas möjlighet till utvecklig och deltagande i lokala och nationella konferenser. Men också att ge fortbildning till de huvudhandledare som finns inom landsting och kommun. Medel avsätts även för pedagogisk utveckling. Uppsala universitet uppger i ansökan att de två viktigaste komponenterna i kvalitetsarbetet är (i) lärarnas kompetens och kritisk granskning av det egna och kollegors arbete samt (ii) studenternas utvärderingar.

Som ett komplement till avtalet om verksamhetsförlagd utbildning inom vårdområdet finns kvalitetskriterier upprättade mellan Uppsala universitet och Landstinget i Uppsala län avseende denna del av utbildningen (se bilaga 13 i ansökan).

Bedömning

Baserat på dels den skriftliga ansökan om tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen med bilagor som Uppsala universitet har lämnat till Högskoleverket i november 2009, dels ett platsbesök vid Uppsala universitet 14 januari 2010 lämnas följande bedömning och slutsatser av oss i bedömargruppen.

Utbildningens förutsättningar

Lärarkompetens och utbildningsmiljö

Universitetsledningen har ställt resurser till förfogande för att stärka rekrytering av disputerade lärare med adekvat specialistkompetens. I de olika inriktningarna arbetar dessutom ett antal leg. sjuksköterskor som är doktorander och som beräknas disputeras inom de närmaste åren. Sammantaget har detta positiva konsekvenser för specialistsjuksköterskeprogrammets förutsättningar.

Vidare har ett omfattande reformarbete genomförts avseende specialistsjuksköterskeprogrammets organisation, innehåll och akademiska nivå. Samverkan med avnämare är stark och det framkom att specialistsjuksköterskeprogrammets inriktningar har en hög prioritet i dessa verksamheter. Detta gäller särskilt Uppsala läns landsting som gör en stor ekonomisk satsning fram till och med 2012 för att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen.

Det finns en medvetenhet hos universitetsledning och avnämare om dagens behov av specialistutbildade sjuksköterskor. Universitetet måste därför fortsätta att verka för en hög kvalitet i utbildningen genom att disputerade lärare med för respektive inriktning adekvat specialistkompetens anställs. För att bibehålla en god forskningsanknytning är det även värdefullt att stimulera lektorer med adekvat professionsbakgrund till utveckling mot docent- och professorskompetens.

Majoriteten av lärarna har en tredjedel av sin tjänst för egen forskning. Dessa lärares forskning bör inom respektive specialitet tydliggöras för studenterna. Detta är centralt för att möjliggöra kunskapsöverföring från forskning till undervisning inom specialistområdet. Det är även, med tanke på de självständiga arbetena, ett sätt att involvera studenterna i pågående forskningsprojekt.

Infrastrukturen och ITmiljön är god.

Utbildningens utformning

Styrdokument

Innehållet i den bifogade utbildningsplanen och i kursplanerna överensstämmer inte med vad som framkom i diskussionen under platsbesöket. Särskilt när det gäller progressionen i olika ämnesområden, inklusive huvudområdet, under utbildningen framstår den som mer genomtänkt vid den muntliga presentationen av utbildningen än i den skriftliga ansökan. Det krävs därför ett tydliggörande avseende nivåbestämning, innehåll, taxonomi samt litteraturlistor i utbildnings- och kursplaner.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Huvudområdet omvårdnad med inriktning mot vårdvetenskap är tydligt inplacerat i utbildningsplanen och vid platsbesöket framkom att studenterna, från närliggande utbildningar, poängterar och är medvetna om dess betydelse i utbildningen.

Huvudområdet är dock inte alltid tydligt i undervisningen. Det kan förebyggas i utbildningen till specialistsjuksköterska genom samverkan mellan de i programmet medverkande institutionerna. Detta för att studenterna i sin professionsutveckling ska kunna identifiera sig med omvårdnad dels som akademiskt ämne, dels som professionskunnande i utövandet av specialistsjuksköterskeyrket.

Vidare bör programkommittén reflektera över det rimliga i att studenterna läser medicinsk vetenskap på avancerad nivå då detta förutsätter förkunskaper på kandidatnivå i ämnet.

Det är en styrka med den träning i kritiskt och reflekterande tänkande som studenterna från närliggande program uttrycker att de tränas in i från första stund i sina utbildningar. Det finns dock varierande förutsättningar för studenter på grundnivå och avancerad nivå att delta i forskningsprojekt som bedrivs på lärosätet. Specialistsjuksköterskestudenterna kommer ofta med frågeställningar från sin vårdverksamhet och kan med dessa ingå i ett befintligt forskningsprojekt. Det är en styrka att dessa förutsättningar finns, men några brister kvarstår. En av dessa är att studenterna vid platsbesöket klargjorde det självklara med att i specialistutbildningen genomföra ett självständigt arbete på magisternivå. De kunde inte se några fördelar med att skriva ett mindre omfattande självständigt arbete om 7,5 hp, vilket lärosätet kommer att ge möjlighet till.

Utbildningens resultat

Det finns förutsättningar för ett specialistsjuksköterskeprogram med goda resultat. Vid platsbesöket framkom dock inte explicit hur examinationer

planeras i relation till lärandemålen. Examinationer och dess former måste vara tydliga i relation till kursernas lärandemål och den progression som de skilda ämnena har under utbildningen. Den kurslitteratur som anges i flera av de vårdvetenskapliga och vetenskapliga kurserna är på en alldeles för låg nivå vilket måste åtgärdas. Detta för att lärandemål, examinationer och utbildningens resultat ska vara i samklang.

Slutsats och rekommendation

Lämnad dokumentation samt intervjuer vid platsbesök ger en uppfattning om att det finns goda förutsättningar för att ge ett specialistsjuksköterskeprogram av hög kvalitet vid Uppsala universitet.

Lärosätet rekommenderas dock att genomföra en revidering av utbildningsplan och kursplaner för att stärka huvudområdets innehåll, progression och kurslitteratur utifrån den presentation som gavs vid platsbesöket.

Vidare rekommenderar vi Uppsala universitet att fortsätta den påbörjade rekryteringen av disputerade lärare med för respektive inriktning adekvat specialistkompetens, och med möjligheter att bedriva omvårdnadsforskning inom respektive specialistområde.